

Sygn. akt *IV U 781/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2017 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury i ustalenie wysokości kapitału początkowego

na skutek odwołania A. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 08/05/2017r znak : (...)

z dnia 12/05/2017r znak : (...)

zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 08/05/2017r znak: (...) i 12/05/2017r Znak (...)w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu do ustalenia wysokości kapitału początkowego i emerytury przyjęć okres wykonywanej przez A. C. pracy w oparciu o umowę agencyjną zawartą z (...) Oddział w R. w okresie od 1 stycznia 1980r do 30 kwietnia 1981r oraz wynagrodzenia za ten okres w wysokości najniższego wynagrodzenia w gospodarce społecznej obowiązującego w tym okresie .

Sygn. akt IV U 781/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31.X. 2017r.

Decyzją z dnia 8.V.2017r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalił dla wnioskodawcy A. C. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął:

- podstawę wymiaru kapitału w kwocie 224,28 zł
- okresy składkowe łącznie 11 lat, 6 miesięcy, 19 dni

- współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynoszący 57,17%
- średnie dalsze trwanie życia, które dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1982 r. do 31 grudnia 1991r.

Przy ustalaniu wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu od 1.I.1980 r. do 30.IV.1981r. gdyż nie został wystarczająco udowodniony- brak informacji czy były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne.

Decyzją z dnia 12.V.2017r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie przeliczył emeryturę wnioskodawcy od 1.XI.2015r .

Odwołanie od powyższych decyzji złożył A. C. zaskarżając je w całości oraz wnosząc o ich zmianę poprzez przyznanie mu prawa do wyliczenia wysokości emerytury poprzez uwzględnienie okresu zatrudnienia od 1.I.1980 r. do 30. IV.1981r. z uwzględnieniem minimalnego w podmiotach gospodarki uspołecznionej o ustalenie wartości kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu pracy od 1.I.1980r do 30.IV. 1981 r. w charakterze ajenta.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu do odpowiedzi na odwołanie organ rentowy uznał , że okres od 1.I.1980r do 30.IV.1981r został uwzględniony do stażu pracy, gdyż w tym okresie składka była odprowadzana, jednak brak jest informacji o wysokości miesięcznych zarobków uzyskiwanych przez wnioskodawcę, stąd do podstawy wymiaru kapitału początkowego i emerytury nie wliczono wynagrodzenia z tytułu umowy agencyjnej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. C. urodził się w dniu (...)r. W dniu 9.XI.2015r. złożył wniosek o emeryturę. Na podstawie przedłożonych dokumentów, organ rentowy wydał w dniu 08.12.2015r. decyzję, znak: (...), zgodnie z którą ustalił wysokość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999r. w kwocie 21 154,98 zł, przyjmując do ustalenia wartości kapitału początkowego za udowodnione okresy składkowe w łącznej liczbie 4 lat o miesięcy i 3 dni. Do ustalenia kapitału początkowego nie uwzględniono okresu od 31.XII.1982r. do 15.VII.1990 r. gdyż nie został wystarczająco udowodniony- brak informacji czy były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne. Kolejną zaskarżoną decyzją z dnia 9.XII.2015r. znak (...)organ rentowy w związku z nowelizacją przepisów ustawy emerytalnej z dnia 21.VI.2013r. ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999r. w kwocie 21 510,28 zł. Decyzją z dnia 10.12.2015 r. znak (...)ZUS Oddział w R. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury i w oparciu o ustalony kapitał początkowy określił wysokość świadczenia emerytalnego na kwotę 443,29 zł brutto.

W wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 25.VII.2016r Zakład ponownie ustalił wartość kapitału początkowego bez uwzględnienia okresu od 1.I.1980r do 30.IV.1981r i wynagrodzenia za ten okres .

Dowód: dokumentacja w aktach ZUS

A. C. w okresie od dnia 1.I.1980r. do 30.IV.1981r. prowadził na podstawie umowy agencyjnej- zlecenia z (...) w R. punkt sprzedaży detalicznej w R.. Wnioskodawca pracował wówczas 8 godzin dziennie. Jako ajent wnioskodawca zobowiązany był do odprowadzania na rzecz spółdzielni określonych przez nią kwot. Z obowiązku tego wnioskodawca wywiązywał się wpłacając odpowiednie kwoty do kasy spółdzielni. Z wpłaconych kwot były odprowadzane składki do ZUS, które nigdy nie były zwracane.

(dowody: dokumentacja w aktach ZUS- zaświadczenie z dnia 21.VIII. 1997 r., umowa z dnia 1.X.1980 r., zeznania świadka F. B. oraz wnioskodawcy A. C., dokumentacja z akt sprawy IV U 781/05)

Sąd dał wiarę zgromadzonym dokumentom, gdyż zostały sporządzone przez powołane do tego organy, w przepisanej formie, w ramach posiadanych kompetencji a ich treść nie budzi wątpliwości Sądu.

Sąd dał wiarę dowodom z zeznań świadka F. B., gdyż jest to osoba, która w spornym okresie pracowała w spółdzielni z którą współpracował, a zatem ma wiedzę o pracy wnioskodawcy wykonywanej w spornym okresie. W korelacji z treścią zebranych w sprawie dokumentów, wiarygodność tych zeznań nie budzi wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie istotę sporu stanowiło ustalenie, czy okres zatrudnienia i wynagrodzenia wnioskodawcy w charakterze ajenta w (...)w R. w okresie od 1.I.1980r. do 30.IV.1981r. może stanowić podstawę do obliczenia kapitału początkowego, a następnie wysokości emerytury.

Zgodnie z art. 173 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy, którego wartość ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, przy czym stanowi on równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.

Stosownie do przepisów art. 174 ust. 1,2,3,7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe z art. 7 pkt 1 - 4 i 6 - 12 w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 tj. nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust.1, 3 oraz art. 18 z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu sprzed 01.01.1999r.

Zgodnie z art. 6 ust 2 pkt 13 w/w ustawy za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego wykonywanej na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz współpracy przy wykonywaniu takiej umowy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

Z kolei podstawę obliczenia emerytury, dla osób urodzonych po 31.12.1948r., stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Zgodnie z § 21 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, środkami dowodowymi stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Należy również wskazać, że zgodnie z § 22 pkt 1 ww. rozporządzenia środkami dowodowymi stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument.

Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu przed organem rentowym nie jest możliwe udowodnienie wysokości wynagrodzenia innymi dowodami niż dokumenty wymienione w przepisie § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.X.2011r w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14.05.2014r., sygn. akt: III AUa 1462/13). Jednakże przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno - rentowe przed organem rentowym nie mają natomiast zastosowania w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, a ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z przepisów tego Kodeksu. Oznacza to, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury oraz wysokość tego świadczenia, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, a pracownik albo ubezpieczony ubiegający się o świadczenia z ubezpieczenia społecznego może w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych wszelkimi dowodami (w tym dowodami osobowymi) wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia – niezależnie od tego czy dokumenty potwierdzające jego uprawnienia się zachowały, czy też istnieją dokumenty, z których wynika co innego. Zgodnie zaś z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Odnosząc się do kwestii spornej zaistniałej w niniejszej sprawie Sąd wskazuje, iż sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy na podstawie umowy agencyjnej- zlecenia z(...)w R. w okresie od dnia 1.I.1980r do 30.IV.1981r. nie jest sporny. Organ rentowy wskazał, iż nie dysponuje informacjami o przychodach wnioskodawcy w spornym okresie a zgodnie z art. 27 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jeżeli po upływie roku kalendarzowego okaże się, że w ciągu tego roku przeciętny miesięczny dochód z wykonywania umowy nie osiągnął połowy najniższego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej składki opłacone za ten rok podlegają zwrotowi, a tego roku nie wlicza się do okresu ubezpieczenia wymaganego do uzyskania świadczeń na podstawie ustawy. W ocenie sądu błędnym jest rozumowanie, iż skoro na podstawie przedłożonych przez wnioskodawcę dowodów nie można ustalić dokładnej wysokości jego dochodów w spornym okresie, okres ten nie podlega zaliczeniu do podstawy wymiaru kapitału początkowego ,a tym samym do wysokości emerytury. Należy bowiem w tym miejscu zauważyć, iż zgodnie z art. 35 w/w (do 7.06.1983r art. 36) ustawy ilekroć przepisy ustawy uzależniają prawo do świadczeń od osiągnięcia dochodu z wykonywania umowy lub ze współpracy w wysokości co najmniej najniższego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej - warunek ten uważa się za spełniony również wówczas, gdy czas pracy określony w umowie lub piśmie jednostki gospodarki uspołecznionej udzielającej zgody na współpracę odpowiada co najmniej pełnemu wymiarowi czasu pracy obowiązującego pracowników jednostki gospodarki uspołecznionej, która zawarła umowę lub udzieliła zgody na współpracę(ust 1). Przepis ten stosuje się odpowiednio, jeżeli przepisy uzależniają prawo do świadczeń od osiągnięcia dochodu z wykonywania umowy lub ze współpracy w wysokości co najmniej połowy najniższego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej (ust. 2). Jak wynika z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wnioskodawca wykonywał pracę w wymiarze odpowiadającym pełnemu wymiarowi czasu pracy obowiązującego pracowników jednostki gospodarki uspołecznionej. Sąd Okręgowy przyjął zatem, iż okres zatrudnienia wnioskodawcy na podstawie umowy agencyjnej- zlecenia z (...)w R. w okresie od dnia 1.I.1980r. do 30.IV.1981r winien być uznany za okres składkowy podlegający uwzględnieniu przy ustalaniu kapitału początkowego a następnie świadczenia emerytalnego dla wnioskodawcy. Sąd Okręgowy uznał również, iż wobec braku dokumentacji potwierdzającej rzeczywistą wysokość osiągniętych przez wnioskodawcę dochodów w spornym okresie należy przyjąć jego wynagrodzenie w tym okresie na poziomie najniższego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy w myśl art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje, orzekając jak w wyroku.